

Riktlinje för bedömning av insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) för Bedömning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och funktionshindrade

~~Social- och arbetsmarknadsnämnden~~

Äldre- och omsorgsnämnden

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Bedömning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och funktionshindrade		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknadsnämnden Äldre- och omsorgsnämnden	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering Ledningssystem	
Beslutad/datum 2024-03-21	Översyn bör göras 2025-03-21	Klassificering 1.3.1.	Diarienummer SAN 2024/38
Relation [Relation]	Ersätter 2023-05-17	Författningssamling	

INNEHÅLL

1 Syfte Bakgrund	4
1.1 MÅLGRUPP	4
1.2 AVGRÄNSNINGAR	5
2 BISTÅNDSBEDÖMNING.....	6
2.1 LAGBESTÄMMELSER	6
2.2 SKÄLIG LEVNADSNIVÅ	6
2.3 SEKRETESS OCH TYSNADSPLIKT	7
2.4 INDIVIDENS BEHOV I CENTRUM - IBIC	7
2.5 SAMTYCKE, FULLMAKTER OCH ANHÖRIGBEHÖRIGHET	8
2.6 BISTÅNDSBESLUT - UPPFÖLJNING	10
2.4 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING (flyttas)	10
2.7 FÖRHANDBESKED - ANSÖKAN OM BISTÅND INFÖR FLYTT TILL ANNAN KOMMUN	10
2.8 TILLFÄLLIG VISTELSE I KOMMUNEN	11
2.9 EU/EES MEDBORDARE	11
2.10 BARNPERSPEKTIVET	11
2.11 ANMÄLNINGSSKYLDIGHET VID ORO FÖR BARN	12
2.12 ANHÖRIGPERSPEKTIV OCH STÖD TILL ANHÖRIGA	12
2.13 VÅLD	12
2.14 HUSHÅLLSGEMENSKAP (flyttat stycke)	13
2.15 KVARBOENDEPRINCIPEN	13
2.16 ÖVRIGA BESTÄMMELSER	13
3 BISTÅNDSINSATSER	16
3.1 HEMTJÄNST	16
3.2 SCHABLONTID FÖR HEMTJÄNSTINSATSER	16
3.3 TILLFÄLLIGT UTÖKAD HEMTJÄNST	17
3.4 PAUSADE HEMTJÄNSTINSATSER	17
3.5 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING (flyttad rubrik)	17
3.6 SERVICEINSATSER – EJ VID FÖRENKLAD HANDLÄGGNING	18
3.7 OMVÅRDNADSINSATSER	22
3.8 DAGVERKSAMHET	29
3.9 KORTTIDSVISTELSE KORTTIDSBOENDE	30
3.4 BOENDESTÖD (blir en egen riktlinje)	31
3.10 VÄXELVÅRD	33
3.11 PALLIATIV VÅRD – I LIVETS SLUTSKEDE	33
3.12 MELLANBOENDE	34
3.13 SÄRSKILT BOENDE	35
3.13.1 PARBOENDE	36
3.13.2 MEDFLYTT TILL SÄRSKILT BOENDE (MEDBOENDE)	36
3.13.3 HEMTJÄNSTINSATSER I SÄRSKILT BOENDE	36
3.14 ANHÖRIGSTÖD	37
3.15 KONTAKTPERSON	38

RIKTLINJE FÖR HANDLÄGGNING OCH BESLUT OM INSATSER TILL ÄLDRE OCH FUNKTIONSHINDRADE I SALA KOMMUN

1 Syfte ~~Bakgrund~~

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att biståndsbeslut fattas enligt samma bedömningsgrunder. Dokumentet ska även ge information till sökande, anhöriga och allmänheten om vilken hjälp och stöd de kan förvänta sig från socialtjänsten.

Riktlinjerna grundas i gällande lagstiftning, rättspraxis samt beslut som fattas i Äldre- och omsorgsnämnden (ÄON). Insatserna ska stödja till självständighet, trygghet och välmående.

~~I den här riktlinjen beskrivs vilka kriterier som gäller för rätt till biståndsinsatser till vuxna i Sala kommun samt vilken omfattning som i regel definieras som skälig levnadsnivå. (FLYTTAS)~~

Biståndshandläggare på Biståndsenheten tillhör Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) och arbetar utifrån riktlinjen i sina bedömningar inför beslut. Beslut om bistånd beviljas av biståndsenheten ~~handläggare~~ genom delegation från ÄON. Riktlinjerna ska säkerställa att kommunens medborgare behandlas lika oavsett biståndshandläggare.

En individuell bedömning kan resultera i att ett beslut avviker från det som beskrivs i riktlinjerna om det finns särskilda skäl. Avvikelse kan innebära att den sökande har ett behov av insatser i större omfattning än vad som anges i riktlinjerna för att vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Ett sådant beslut fattas av Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott (SANU).

Biståndet *Avlösarservice i hemmet* och *Kontaktperson* verkställs av ~~utförs inom SAN Social- och Arbetsmarknadsnämndens område~~. Övrigt bistånd verkställs av ÄON ~~Äldre- och omsorgsnämnden~~.

1.1 MÅLGRUPP

I den här riktlinjen beskrivs vilka kriterier som avser insatser som vanligen beviljas i samband med handläggning enligt socialtjänstlagen av ärenden som rör vuxna personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar samt vuxna personer som befinner sig i livets slutskede. Riktlinjen beskriver vilken omfattning som i regel definieras som skälig levnadsnivå.

Definitionen av äldre är enligt Statistiska centralbyrån 65 år och finns angivet i Sala kommuns antagna äldreplan.

1.2 AVGRÄNSNINGAR

Riktlinjerna avser inte insatser:

- enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- enligt Lagen om vård av missbrukare (LVM)
- enligt Lag med särskilda bestämmelse om vård av unga (LVU)
- till barn och unga generellt
- för ekonomiskt bistånd
- inom socialpsykiatri

Frågor som gäller hälso- och sjukvårdslagen (HSL) behandlas inte i riktlinjerna annat än i de delar som handlar om insatser för egenvård.

2 BISTÅNDSBEDÖMNING

2.1 LAGBESTÄMMELSER

Grundförutsättningar:

Rätten till bistånd regleras i socialtjänstlag (2001:453). Insatsen beslutas enligt 4 kap. 1 § och kan ges till enskilda oavsett ålder. 5 kap. i socialtjänstlagen reglerar särskilda bestämmelser för olika grupper.

Av 5 kap. 5 § framgår att nämnden ska verka för att äldre människor får goda bostäder och ska därutöver ge de som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service. Den äldre personen ska, så långt det är möjligt, kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges.

Av 5 kap. 7 § framgår att nämnden ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § socialtjänstlagen).

• ~~Rätten till bistånd regleras i 4 kapitlet i socialtjänstlagen.~~

All biståndsbedömning utgår från individens behov. Kommunerna har möjlighet att upprätta riktlinjer som vägledning för bedömningar, ~~men~~ och vid varje ansökningstillfälle måste en individuell bedömning göras. Biståndet ska medföra att personen uppnår skälig levnadsnivå och det ska stärka personens möjlighet att leva ett självständigt liv. ~~Den enskilde ska ges inflytande över planering, utformning och genomförande av insatserna.~~

Behovsbedömningsprocessen ska fokusera på individens behov och innefatta följande frågor:

- Vilket behov föreligger, hur ser aktuella förhållanden ut?
- Kan behovet tillgodoses på annat sätt än genom socialtjänsten?
- Vilka insatser kan socialtjänsten erbjuda för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv?

2.2 SKÄLIG LEVNADSNIVÅ

Det bistånd som beviljas enligt socialtjänstlagen ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Skälig levnadsnivå ger uttryck för minimikrav vad gäller kvaliteten och omfattningen på den beviljade insatsen. En utgångspunkt för bedömningen av vad som är skäligt ska alltid vara den enskildes rätt till ett värdigt och så långt som möjligt självständigt liv. Hänsyn tas till hur livssituationen kan se ut för personer i jämförbar ålder samt rättspraxis.

~~Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Det innebär inte bara en nivåbestämning utan ger också uttryck för vilken form av insats, vård och stödformer som kan komma i fråga. Vid bedömning av vilken~~

insats ~~som kan komma i fråga~~ görs sammanvägning av olika omständigheter såsom den önskade insatsens lämplighet som sådan, kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål. Det finns inte någon obegränsad frihet för den enskilde att välja sociala tjänster oberoende av kostnad (prop. 00/01, RÅ 1986 ref 175). **I bedömningen av vad som är skäligt görs en sammantagen bedömning av den enskilde personens totala behov.**

Ansökan om bistånd för insatser i ordinärt boende avslås, eller utökade insatser nekas, i ärenden när behovet av insatser är omfattande, en skälig levnadsnivå inte kan tillförsäkras och kostnaderna för de sammantagna insatserna för kvarboende väsentligen överskrider den för särskilt boende och korttidsboendeplats.

I begreppet skälig levnadsnivå ingår det för den som har beviljats, eller beviljas, särskilt boende, att kunna fortsätta sammanbo med sin make/maka, sammanboende eller registrerad partner oavsett olika omsorgsbehov.

~~En individuell bedömning kan resultera i att ett beslut avviker från det som beskrivs i riktlinjerna om det finns särskilda skäl. Avvikelse kan innebära att den sökande har ett behov av insatser i större omfattning än vad som anges i riktlinjerna för att vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Ett sådant beslut fattas av Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott. (FLYTTAD)~~

2.3 SEKRETESS OCH TYSNADSPLIKT

Den som är anställd av kommunen omfattas av offentlighets- och sekretesslagen. Tystnadsplikt och sekretess gäller för uppgifter om enskildas personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller dennes anhöriga lider men. Sekretessen kan hävas om den enskilde eller god man/förvaltare ger sitt samtycke.

Statliga myndigheter som exempelvis Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har rätt att begära uppgifter om personen.

2.4 INDIVIDENS BEHOV I CENTRUM - IBIC

Sala kommun utreder enligt Individens behov i centrum (IBIC). IBIC är ett utredningsinstrument som ger stöd att identifiera och beskriva individens behov, resurser, mål och resultat. Syfte med IBIC är att individens stöd utgår från personens individuella behov och mål. Individens behov ska vara utgångspunkten för hur insatsen utformas och genomförs.

Individens behov är utgångspunkten för både hur insatsen utformas, genomförs och hur behoven följs upp.

2.5 SAMTYCKE, FULLMAKTER OCH ANHÖRIGBEHÖRIGHET

Samtycke och fullmakt

Den enskilde kan få stöd att föra sin egen talan. Dels genom muntligt samtycke eller genom skriftlig fullmakt. Muntligt samtycke ska dokumenteras i myndighetens verksamhetssystem. En skriftlig fullmakt ska lämnas in till myndigheten och vara undertecknad av den enskilde. Av fullmakten ska framgå vem den avser samt vem som har fullmakt att föra enskildes talan. Det ska även framgå uppdragets omfattning, dvs. om den ger helt eller delvis rätt att föra enskildes talan. Fullmakten behöver inte vara bevittnad.

Muntliga och skriftliga fullmakter ska kontrolleras regelbundet för att se ifall de fortfarande är giltiga. En fullmakt kan alltid återkallas av den enskilde, något som den enskilde ska informeras om.

Framtidsfullmakt

Av lagen (2017:310) om framtidsfullmakt framkommer att en framtidsfullmakt är en fullmakt som någon (fullmaktsgivaren) ger åt en fysisk person (fullmaktshavaren) att företräda fullmaktsgivaren för det fall han eller hon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande varaktigt och i huvudsak inte längre har förmåga att ha hand om de angelägenheter som fullmakten avser.

Framtidsfullmakter är ett alternativ till ordningen med god man, förvaltare och ett komplement till vanliga fullmakter. Se mer under rubriken *Behörigheters förhållande till varandra*.

Av en framtidsfullmakt ska det framgå:

1. att det är en framtidsfullmakt och vem som är fullmaktsgivare
2. vem eller vilka som är fullmaktshavare
3. vilka angelägenheter fullmakten omfattar
4. vilka övriga villkor som gäller

Den som fyllt 18 år och har förmåga att ha hand om sina angelägenheter får enligt lagen upprätta en framtidsfullmakt. Den som inte förstår vad en framtidsfullmakt är kan inte skriva en fullmakt med bindande verkan. Det är inte heller möjligt att skriva en framtidsfullmakt för någon annan.

Fullmaktsgivaren ska i två vittnens samtidiga närvaro skriva under fullmaktshandlingen eller intyga att fullmaktsgivaren har skrivit under handlingen.

Av lagen följer att fullmakten får omfatta ekonomiska och personliga angelägenheter. I begreppet personliga angelägenheter ingår frågor om socialtjänst, till exempel boende, daglig verksamhet eller kontaktperson. Dit hör också att hjälpa fullmaktsgivaren i sina kontakter med hälso- och sjukvården.

Fullmaktshavaren får inte fatta beslut om vård-, tandvårds- och behandlingsåtgärder inom hälso- och sjukvården för fullmaktsgivaren.

Huvudregeln är att det är fullmaktshavaren – inte fullmaktsgivaren – som bestämmer när fullmaktsgivarens medicinska tillstånd kräver att fullmakten börjar gälla. Om fullmaktshavaren inte själv vill avgöra det, kan tingsrätten efter ansökan från fullmaktshavaren bestämma om fullmakten ska börja gälla eller inte. Det är möjligt att i sin framtidsfullmakt skriva in att det måste vara tingsrätt som avgör om fullmakten ska träda i kraft.

Anhörigbehörighet

Enskilda som behöver stöd med den dagliga livsföringen får ofta hjälp av sina anhöriga. Anhöriga får behörighet genom bestämmelser i 17 kap. föräldrabalken utan fullmakt att hjälpa den enskilde. För att anhörigbehörighet ska gälla krävs att den enskilde uppenbart mist förmågan att ta hand om sina angelägenheter på grund av sjukdom, psykisk funktionsnedsättning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande. Det ska ha skett efter 18-årsdagen. Anhörig har då behörighet att hjälpa enskild i ansökningar som berör den enskildes dagliga livsföring.

I förarbeten finns beskrivet att daglig livsföring avser hemtjänst. Om det uppstår behov av hjälp med rättsliga eller personliga angelägenheter, eller ekonomiska frågor som ligger utanför det dagliga, behöver den enskilde en god man eller förvaltare. Det gäller även om det inte finns någon anhörig som vill eller kan hjälpa till.

Turordning för anhörigbehörighet:

1. Make/maka (även registrerad partner) eller sambo
2. barn
3. barnbarn
4. föräldrar
5. syskon (även halvsyskon)
6. syskonbarn

Det krävs juridiskt släktskap för anhörigbehörighet. Styvföräldrar och styvsyskon omfattas inte av behörigheten. Turordning mellan de olika anhöriga innebär att barn inte är behöriga att hjälpa till förrän eventuell make inte kan eller vill hjälpa till. Detsamma gäller barnbarn som alltså inte är behöriga förrän make och samtliga barn har räknats bort.

Om det finns flera anhöriga under samma punkt, exempelvis flera barn, företräder de gemensamt den enskilde. Det är möjligt att lämna fullmakt till varandra så att ett av barnen utövar behörigheten själv.

Behörigheters förhållande till varandra

God man och förvaltare går före framtidsfullmakt. Det innebär att en framtidsfullmakt inte gäller då enskild är anordnad god man eller förvaltare.

God man, förvaltare och framtidsfullmaktshavare går före anhörigbehörighet. Det betyder att god man, förvaltare och framtidsfullmaktshavare bestämmer före anhöriga i de frågor som god man, förvaltare eller framtidsfullmakt är behörig i.

Det är möjligt att nyttja anhörigbehörigheten eller framtidsfullmakt för de uppgifter och frågeställningar som inte innefattar det uppdrag en högre behörighet har. Exempelvis är det möjligt att kombinera god man om uppdraget är förvalta egendom och framtidsfullmakt för uppdraget sörja för person.

2.6 BISTÅNDSBESLUT - UPPFÖLJNING

Beviljat bistånd enligt socialtjänstlagen fastställs i ett biståndsbeslut. Besluten ska omprövas vid förändrat hjälpbehov eller vid förändrade förhållanden i övrigt. Om inga förändrade förhållanden har kommit till socialtjänstens kännedom, följs biståndsbeslut upp minst en gång per år.

~~2.4 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING (FLYTTAS)~~

~~Personer som fyllt 80 år kan erhålla upp till 6,5 timmar servicetjänster/ per hushåll i månaden samt trygghetslarm av Sala kommun genom s.k. förenklad biståndshandläggning. För makar och sammanboende som delar hushåll räcker att den ena parten uppnått 80 års ålder för rätt till förenklad biståndsbedömning-beslut om serviceinsatser.~~

~~Beslut om förenklad biståndshandläggning fattas enligt 4 kap 2a § socialtjänstlagen. Möjligheten att ansöka om förenklad biståndshandläggning för personer som fyllt 80 år innebär inte någon inskränkning i möjligheten att ansöka om insatser enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen.~~

2.7 FÖRHANDBESKED - ANSÖKAN OM BISTÅND INFÖR FLYTT TILL ANNAN KOMMUN

En person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av ålderdom, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningsskommunen bistår med behövliga insatser, får hos den kommunen, enligt 2 kap. 8 § socialtjänstlagen, ansöka om sådana insatser. Ett så kallat förhandsbesked. En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningsskommunen. Att den sökandes behov är tillgodosedda i hemkommunen beaktas inte vid bedömningen av ansökan.

På begäran av inflyttningsskommunen är hemkommunen skyldig att bistå med

utredning. En prövning görs inledningsvis gällande om personen tillhör ~~en~~ gruppen med rätt att söka bistånd i en annan kommun. Om den enskilde tillhör gruppen görs en sedvanlig biståndsbedömning i enlighet med inflyttningkommunens riktlinjer. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna görs ett avslag där motiveringen framgår.

2.8 TILLFÄLLIG VISTELSE I KOMMUNEN

För personer som tillfälligt besöker Sala kommun och behöver insatser i form av hjälp i hemmet gäller att bosättningskommunen (hemkommunen) svarar för beslut. Det gäller vistelser upp till sex månader. Sala kommun som vistelsekommun är skyldig att bistå hemkommunen med stöd i utredning och verkställighet av insatser. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för de kostnader som det innebär att verkställa de beslutade insatserna. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen enligt den ersättningsnivå som gäller i bosättningskommunen. Någon möjlighet att överklaga ett ersättningsbeslut finns inte och vistelsekommunen har ingen möjlighet att kräva ersättning för utredningskostnader.

För akuta situationer gäller att Sala kommun som vistelsekommun har ~~ett~~ yttersta ansvar för stöd och hjälp enligt den grundprincip som gäller i socialtjänstlagen. Personen har bara rätt till bistånd för att avhjälpa en akut nödsituation som inte går att lösa på annat sätt. Vad som är nödvändig hjälp för att avhjälpa en akut nödsituation måste socialtjänsten bedöma i varje enskilt fall.

2.9 EU/EES MEDBORGARE

EU/EES-medborgare som vistas i Sverige omfattas av kommunens yttersta ansvar för stöd och hjälp enligt 2 kap. 1 § SoL. EU/EES-medborgare som bedöms ha uppehållsrätt i Sverige har rätt till socialt bistånd och andra sociala förmåner på samma villkor som svenska medborgare. För socialtjänsten innebär EU-rättens likabehandlingsprincip att EU/EES medborgare eller familjemedlem som bedömts ha uppehållsrätt i Sverige har rätt till bistånd på samma villkor som svenska medborgare.

2.10 BARNPERSPEKTIVET

Hemtjänst kan på olika sätt komma i kontakt med barn. Av 1 kap. 2 § socialtjänsten framgår att vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Sedan år 2020 är barnkonventionen (FN:s konvention om barnets rättigheter) lag i Sverige.

Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet. Det betyder inte att det alltid ska vara utslagsgivande, även andra intressen kan ha samma eller större betydelse.

2.11 ANMÄLNINGSSKYLDIGHET VID ORO FÖR BARN

Enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen är yrkesverksamma inom bland annat socialtjänsten och hälso- och sjukvården skyldiga att genast anmäla till nämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Anmälningsskyldigheten innebär att sekretessen mellan olika verksamheter bryts. Anmälan ska göras till Barn- och ungdomsenheten på socialtjänsten för utredning av barnets behov och situation.

2.12 ANHÖRIGPERSPEKTIV OCH STÖD TILL ANHÖRIGA

Av socialtjänstlagens 5 kap. 10 § framgår att nämnden även ska erbjuda stöd för att underlätta för personer som vårdar, ger stöd till en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående med funktionsnedsättning. Det finns olika former av insatser som syftar till att fysiskt, psykiskt eller socialt underlätta den anhöriges situation. Exempel på insatser är avlösarservice, växelvård och dagverksamhet.

Närstående är enligt lagen den som vårdas. Anhörig den som stödjer och vårdar. I bedömningen ska anhörighetsperspektivet beaktas. Utgångspunkten för bedömningen är den som vårdas och den anhörigas behov av stöd och avlastning. Anhörigas insatser ska uppmärksammas och anhörigas behov av delaktighet och information uppmärksammas. Det är den som vårdas som får beslut om insatsen.

Det förekommer att barn under 18 år ger omfattande stöd eller hjälp till föräldrar eller syskon. Barn under 18 år faller inte in under bestämmelsen i 5 kap 10 § socialtjänstlagen. Stöd till de barnen regleras inom ramen för socialtjänstlagen 5 kap 1 § samt enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30) 5 kap 7 §.

2.13 VÅLD

Av socialtjänstlagen 5 kap 11 § framgår att äldre och funktionsnedsatta som utsätts för hot och våld i en nära relation särskilt ska uppmärksammas.

Våld kan vara:

- Fysiskt
- Psykiskt
- Sexuellt
- Försummelse
- Ekonomiskt
- Hedersrelaterat
- Materiellt
- Digitalt

I de fall en person behöver insatser på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning och samtidigt insatser på grund av utsatthet för hot eller

våld ska samverka ske mellan biståndsenheten och Vuxenenheten. Överenskommelse och rutiner för hur samverkan ska ske i det fall är gemensamt framarbetade inom individ och familj (IFO). Det är av stor vikt att medarbetare inom IFO har kunskap om våld i nära relationer för att kunna upptäcka behov och vägleda utsatta individer till rätt stöd och hjälp.

2.14 HUSHÅLLSGEMENSKAP (FLYTTAT STYCKE)

Enligt äktenskapsbalken har makar ett gemensamt ansvar för hem och barn och ska i samråd verka för familjens bästa. Det innebär att hemmets skötsel, som t.ex. att städa, handla, laga mat och liknande uppgifter är makarnas gemensamma ansvar. Motsvarande gäller i praktiken för sambor. Finns flera personer, exempelvis hemmavarande barn eller annan närstående, i hushållet ska samtligas förmåga att kunna utföra hushållsgemensamma insatser bedömas i utredningen. **Det kan också finnas ett visst ansvar att bistå den enskilde, exempelvis nattetid.** Underårigas förmåga att bidra ska utredas i förhållande till mognad och ålder. **Vid förenklad handläggning gäller inte hushållsgemenskap.**

2.15 KVARBOENDEPRINCIPEN

Socialtjänsten ska verka för kvarboende vilket innebär att enskilda så länge som möjligt ska kunna bo kvar i den egna bostaden med stöd av hemtjänst och kompletterande insatser. Insatserna ska planeras i nära samverkan med den enskilde och om så önskas med närstående/legal företrädare och/eller övrigt nätverk. Så långt möjligt och utifrån var och ens förutsättningar ska insatserna stödja möjligheterna till ett självständigt och värdigt liv.

2.16 ÖVRIGA BESTÄMMELSER

~~FN konventionen om barnets rättigheter (FLYTTATS OCHSKRIVITS OM)~~

~~FN:s konvention om barnets rättigheter, oftast kallad barnkonventionen, blev svensk lag 1 januari 2020. Lagstiftningen är det främsta instrumentet för att garantera att barnets rättigheter tillgodoses i verksamheter, beslut och åtgärder som rör det enskilda barnet och barn som kollektiv. Lagstiftningen ska främja och skydda barnets rättigheter på ett effektivt sätt. Det skärper kraven på att leva upp till barnets rättigheter genom att den systematiska prövningen av barnets bästa ska utredas och belysas i kommunens samtliga ärenden och beslut.~~

~~Anmälningsskyldighet vid oro för barn (STYCKE FLYTTAT OCH SKRIVITS OM)~~

~~Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom socialtjänsten är enligt socialtjänstlagen skyldiga att genast anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att den behöver ingripa till ett barns skydd. Anmälningsskyldigheten innebär att sekretessen mellan olika verksamheter bryts. Anmälan ska göras till Barn- och ungdomsenheten på socialtjänsten för utredning av barnets behov och situation.~~

Lex Sarah

Lex Sarah innebär att personal inom vissa verksamheter är skyldiga att rapportera missförhållanden. Det gäller bland annat inom socialtjänst, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. Även risk för missförhållanden ska rapporteras. Det räcker med att någon personal misstänker att det finns allvarliga brister eller att det sker övergrepp för att det ska rapporteras.

Exempel:

- Fysiska övergrepp, till exempel slag, nypningar, skakningar eller att personal är hårdhänt.
- Psykiska övergrepp, till exempel bestraffningar, hot, trakasserier eller kränkningar.
- Sexuella övergrepp eller sexuella trakasserier, till exempel antydningar av sexuellt slag.
- Ekonomiska övergrepp, till exempel stöld, förskingring eller utpressning.

Handlingarna kan begås av personal eller av någon annan. Exempelvis en annan boende på ett äldreboende.

Vid en rapport om missförhållande ska en utredning göras samt göras möjliga åtgärder. En anmälan ska göras till IVO om utredningen visar på ett allvarligt missförhållande eller stor risk för att det ska uppstå.

Lex Maja

Enligt lagbestämmelse är det tillåtet för tjänstgörande personal inom socialtjänst och hälso- och sjukvård att bryta sekretess gentemot länsstyrelse och polis om ett djur tydligt utsätts för vanvård eller misshandel, eller uppenbart visar symptom på sjukdom eller är allvarligt skadat. Gäller även om tjänstgörande personal påträffar djur som har övergivits eller lämnats utan tillsyn under en längre tid.

Vid anmälan ska informationen begränsas till uppgifter om djuret, var djuret finns, nödvändiga uppgifter om djurhållarens identitet, adress och eventuella andra kontaktuppgifter. Det är viktigt att undvika den enskildes hälsotillstånd eller övriga personliga förhållanden.

Den sekretessbrytande bestämmelsen omfattar bara situationer då personalen påträffar ett djur i sin tjänstgöring. Bestämmelsen om sekretessbrytande gäller inte när socialtjänst eller hälso- och sjukvård på annat sätt får kännedom om djurskyddsproblem.

Lag om valfrihet (LOV) vid hemtjänst i form av serviceinsatser

Biståndshandläggaren ska sakligt och objektivt informera om aktuella utförare av tjänster enligt LOV. För hemtjänst i form av serviceinsatser har den enskilde rätt att välja vilken utförare som ska utföra den beviljade insatsen. Om den enskilde (eller företrädare) inte vill, eller kan, välja utförare ges uppdraget till ickevals-utföraren. Den enskilde har rätt att byta utförare. Vid omval kontaktar den enskilde biståndshandläggaren.

Insatser vid hushållsgemenskap (STYCKE FLYTTAT OCH SKRIVITS OM)

Enligt äktenskapsbalken har makar ett gemensamt ansvar för hem och barn och ska i samråd verka för familjens bästa. Det innebär att hemmets skötsel, som

t.ex. att städa, handla, laga mat och liknande uppgifter, är makarnas gemensamma ansvar. Motsvarande gäller i praktiken för sambor. Finns flera personer, exempelvis hemmavarande barn eller annan närstående, i hushållet ska samtligas förmåga att kunna utföra hushållsgemensamma insatser bedömas i utredningen. Underårigas förmåga att bidra ska utredas i förhållande till mognad och ålder.

Tolk

När den enskilde inte behärskar det svenska språket eller har en syn-, hörsel- eller talskada ska myndigheter vid behov anlita tolk eller tillhandahålla kommunikationshjälpmedel. Även handlingar ska översättas om det behövs. Biståndshandläggaren ska förvissa sig om att den enskildes uppgifter och synpunkter kommer fram och att den enskilde kan tillgodogöra sig den information som lämnas. Såvida inte en fullständig förståelse i kommunikationen kan säkerställas på annat sätt ska en auktoriserad tolk anlitas. När tolk eller kommunikationshjälpmedel används vid kommunikation ska det dokumenteras i den enskildes journal i verksamhetssystemet.

Anhöriganställningar

I Sala kommun tillämpas generellt inte anhöriganställningar.

Avgifter

Insatser som inte är avgiftsbelagda är angivna i riktlinjen. Resterande insatser är belagda med avgift. Information om aktuell nivå för avgifterna finns på Sala kommuns hemsida. Information om avgifter kan även fås genom kontakt med avgiftshandläggare.

Nödvändig tandvård

Nämnden kan utfärda intyg för nödvändig tandvård, N-tandvård, utefter kriterier satta av Regionen. N-tandvård räknas till exempel behandling som gör det lättare att tugga, minskar smärta eller obehag i munnen.

Kriterier för att omfattas av N-tandvård är:

- Tre dagliga omvårdnadsinsatser samt trygghetslarm och/eller nattbesök
- Omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov, behovet ska kvarstå minst 1 år
- Omvårdnadsinsatser som utförs av anhörig räknas som komplement till beviljade omvårdnadsinsatser
- Beslut om särskilt boende

3 BISTÅNDSINSATSER

3.1 HEMTJÄNST

Hemtjänst är ett samlingsbegrepp för stöd och hjälp som ökar den enskildes möjligheter till ett självständigt liv, ökad livskvalitet, trygghet i vardagen samt underlättar för den enskilde att bo kvar i den ordinära bostaden.

Hemtjänst beviljas personer, som på grund av funktionshinder, sjukdom eller ålder har svårigheter att helt eller delvis, sköta hemmet och/eller sin egen omvårdnad. Hjälp beviljas i de avseenden som den enskilde inte kan tillgodose sina behov själv eller få dem tillgodosedda på annat vis. **Vid utförande av hemtjänstinsats ska enskild närvara och medverka vid insatsen.**

Hemtjänst i Sala kommun delas in i två kategorier:

1. **Serviceinsatser** (*Förenklad handläggning möjlig för de som fyllt 80 år*).

Städning, inköp, sällskapsdjur och tvätt. Serviceinsats i form av städning, inköp och tvätt utförs dagtid måndag – fredag.

Serviceinsatser i form av städning, inköp och tvätt utförs i första hand av de servicebolag som tecknat avtal med Sala kommun enligt LOV, LOV-företag. För den mottagare av hemtjänst som har stora omvårdnadsbehov eller kognitiv svikt kan beslut fattas av biståndshandläggare som innebär att kommunen blir utförare för hela insatsen. Serviceinsats i form av sällskapsdjur utförs av den kommunala hemtjänsten. **Insatsen beviljas normalt inte om den sökande är gift eller sammanboende med någon som klarar av att sköta sysslan. Barn som har fyllt 15 år förväntas städa sina rum själva om de har förmåga till det.**

Avgift för serviceinsatser debiteras per timme.

2. **Omvårdnadsinsatser**

Insatserna ska tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Hjälp med att klä sig, sköta sin personliga hygien, hjälp för att kunna äta och dricka samt insatser för att bryta isolering och för att den enskilde ska känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet. Som sociala insatser räknas exempelvis ledsagning, samtal med den enskilde, aktivering, kontakt med närstående och serviceinrättningar.

Alla omvårdnadsinsatser utförs av kommunens hemtjänst.

Avgifter för omvårdnadsinsatser debiteras som en fast kostnad per månad.

3.2 SCHABLONTID FÖR HEMTJÄNSTINSATSER

Sala kommun arbetar delvis med schablontid för hemtjänstinsatser. Det innebär att en insats har schablontid och att utförare har möjlighet att disponera mer

eller mindre tid beroende av hur behovet hos den enskilde ser ut, exempelvis vid morgonhjälp. Undantag från schablontider är insatserna serviceinsatser, ledsagning och social samvaro.

3.3 TILLFÄLLIGT UTÖKAD HEMTJÄNST

Utförare har rätt att utöka insatser vid akuta situationer hos personer som har pågående beslut om hemtjänst. Insatserna kan i de fallen utökas under en period av maximalt 14 dagar utan att nytt biståndsbeslut fattats. Biståndsenheten ska meddelas om att utökningen skett för kännedom. Om behovet kvarstår ska en ny kontakt tas med biståndsenheten som genomföra en behovsbedömning. Biståndsenheten kan besluta om att fortsätta tillfällig utökning i väntan på biståndsbeslut om en formell ansökan från enskild finns.

3.4 PAUSADE HEMTJÄNSTINSATSER

Det är möjligt för enskild att under 14 dagar pausa sina insatser för att prova sin förmåga till självständighet. Exempelvis kan pausen nyttjas om enskild varit sjuk en längre period, återhämtat sig och vill prova om det fungerar utan stöd innan enskild avsäger sig insatserna. Enskild meddelar sin utförare av hemtjänst för att pausa insatser. Efter den pausade perioden meddelas biståndsenheten av hemtjänsten om enskilds paus och hur det har gått. En omprövning av insatsen kan ske.

3.5 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING (FLYTTAD RUBRIK)

Beslut om förenklad biståndshandläggning fattas enligt 4 kap 2a § socialtjänstlagen innebär att kommunen kan erbjuda hemtjänst till äldre personer utan behovsprövning. Möjligheten att ansöka om förenklad biståndshandläggning ~~för personer som fyllt 60 år~~ innebär inte någon inskränkning i möjligheten att ansöka om insatser enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen.

TRYGGHETSLARM

Trygghetslarm syftar till att skapa trygghet för den enskilde och de anhöriga. Trygghetslarm innebär möjlighet att påkalla hjälp dygnet runt när oplanerade hjälpbehov uppstår. Insatsen kan även beviljas som stöd till anhörig som vårdar närstående. Om fler personer som bor i samma hushåll har behov av larm ska varje person ha ett enskilt beslut om larm. Hushållet debiteras kostnad för 1.5 larm. Äldre personer, dvs. som har fyllt 65 år, bosatta i Sala kommun och önskar trygghetslarm för ökad trygghet i bostaden har rätt till förenklad biståndshandläggning för trygghetslarm.

~~Kriterier för att bli beviljad trygghetslarm är upplevd oro och/eller förhöjd risk~~

~~att falla. För den som fyllt 80-75 år finns möjlighet till förenklad
biståndshandläggning vid ansökan om trygghetslarm.~~

Förenklad biståndshandläggning gäller inte vid ansökan om trygghetslarm på
särskilt boende för medboende eller trygghetslarm vid vistelse i annan
kommun.

Vid ansökan om trygghetslarm erbjuds kontakt med Rehabteamet.
Rehabteamet erbjuder hembesök för översyn av bostaden samt hjälpmedel.

SERVICEINSATSER

Personer som fyllt 80 år kan erhålla upp till 6,5 timmar servicetjänster per
hushåll i månaden ~~samt trygghetslarm~~ av Sala kommun genom s.k. förenklad
biståndshandläggning. För makar och sammanboende som delar hushåll räcker
att den ena parten uppnått 80 års ålder för rätt till förenklad
biståndsbedömning och hushållsgemenskap fränses i bedömningen ~~beslut~~ om
serviceinsatser.

3.6 SERVICEINSATSER – EJ VID FÖRENKLAD HANDLÄGGNING

STÄDNING

Den enskildes eller hushållets gemensamma resurser och förmågor att utföra
eller delta i göromålen ska beaktas i biståndsbedömningen. Städinsatsen är ett
abonnemang och under året ingår, förutom underhållsstädning av maximalt 2 –
3 rum och kök samt hygienutrymmen (damma, dammsuga och torka golv),
moment som avfrostning och rengöring av kyl/frys, ugn- och spisrengöring,
torka ur köksskåp och torka av köksluckor, städning av balkong och uteplats
samt fönsterputs. De ska rymmas inom ramen för beviljad tid och det innebär
att den enskilde får avstå viss del av underhållsstädningen viss vecka om man
önskar få något av de övriga momenten utförda.

1,5 timmar varannan vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig
levnadsnivå.

Tiden för städning är beräknad för 2 - 3 rum och kök. Om bostaden är större
städas inte hela bostaden vid varje tillfälle. ~~Om bostaden är mindre (1 r o k)
bedöms en timme varannan vecka tillförsäkra den enskilde en skälig
levnadsnivå.~~

Avgränsning:

I insatsen ingår inte sådant som sanering, grovstäd, flyttstäd, vädring av tunga
mattor, förråds/vindsstäd, trädgårdsarbete eller snöskottning.

KOMPLETTERINGSSTÄD

När omvårdnadsbehovet är stort eller om andra särskilda skäl föreligger kan den enskilde beviljas hjälp med kompletteringsstäd utöver ~~den~~ ordinarie städ~~ningen~~.

Skäl till att beviljas den hjälpen kan till exempel vara inkontinensbesvär, synproblem, demens, allergi och liknande som kan föranleda ett utökad städbehov.

30 minuter ~~0,5 timmar~~ per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde ~~en~~ skälig levnadsnivå.

Avgränsning:

Storstädning såsom vädring av tunga mattor, förråds/vindsstädning beviljas inte som bistånd. Saneringsstädning och flyttstädning ingår inte i hemtjänst.

Inköp/övriga ärenden

~~Personer som inte själva kan utföra sina inköp eller uträta ärenden på apotek, bank eller dylikt kan beviljas hjälp från hemtjänsten. Den enskilde har rätt att vara delaktig vid inköpen om så önskas. Den enskilde har rätt att vara delaktig vid inköp om så önskas.~~

~~i Sala kommun, för den som har omvårdnadsinsatser från hemtjänsten, sker normalt genom att hemtjänsten besöker den enskilde och de utför inköpen tillsammans på elektronisk väg, insatsen digitala inköp. Sedan ombesörjs hemleverans av varor från butik genom de LOV-företag som är anslutna till Sala kommun, insatsen hemleverans av matvaror. hemtjänsten. Hemtjänstpersonal ansvarar för att ha med uppkoppling mot butik hem till mottagaren, exempelvis via surfplatta.~~

~~75 minuter 0,75 timmar per vecka då affären ligger inom 5–10 minuters avstånd, samt en timme då avståndet är längre, bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.~~

~~Om den enskilde följer med till affären görs ett individuellt tidstillägg. Om den enskilde behöver hjälp att planera inköp görs individuellt tillägg. Vid ytterligare ärenden, t. ex. post/bank/apotek får ett individuellt tidstillägg göras.~~

DIGITALA INKÖP NY INSATS

Inköp av matvaror i Sala kommun, ~~för den som har omvårdnadsinsatser från hemtjänsten~~, sker normalt genom att hemtjänsten besöker den enskilde och de utför inköpen tillsammans på elektronisk väg, ~~insatsen digitala inköp~~. Sedan ombesörjs hemleverans ~~av varor från butik~~ generellt genom de LOV-företag som är anslutna till ~~Sala kommun~~ via ~~insatsen hemleverans av matvaror~~. ~~hemtjänsten~~. Hemtjänstpersonal ansvarar för att ha med uppkoppling mot butik hem till mottagaren, ~~exempelvis via surfplatta~~.

Digitalt inköp är en insats där den enskilde med stöd av hemtjänstpersonal gör sina inköp via en surfplatta som hemtjänsten har med sig. Via digitala inköp kan den enskilde själv bestämma vilka varor hen vill ha hem och göra ett eget urval.

Den enskilde hänvisas till att ordna med betalningsmöjlighet via konto eller faktura då personal inte hanterar kontanter.

Leveransen av det digitala inköpet hanteras generellt av LOV-företag via insatsen förenklad service eller hemleverans av matvaror.

20 minuter per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde skälig levnadsnivå.

HEMLEVERANS AV MATVAROR **NY INSATS**

Inköp av matvaror i Sala kommun, ~~för den som har omvårdnadsinsatser från hemtjänsten~~, sker normalt genom att hemtjänsten besöker den enskilde och de utför inköpen tillsammans på elektronisk väg, insatsen digitala inköp. Sedan ombesörjs hemleverans ~~av varor från butik~~ generellt genom de LOV-företag som är anslutna till Sala kommun, insatsen hemleverans av matvaror. ~~hemtjänsten~~. Hemtjänstpersonal ansvarar för att ha med uppkoppling mot butik hem till mottagaren, exempelvis via surfplatta.

I ansökan om insatsen ska det framgå varför behovet inte kan tillgodoses på annat sätt än genom biståndsbeslut. Insatsen beviljas inte då den enskilde lever i hushållsgemenskap med annan vuxen.

Leverans av matvaror efter ett digitalt inköp. Leveransen av matvaror hanteras i generellt av LOV-företag. Den enskilde hänvisas till att ordna med betalningsmöjlighet via konto eller faktura då personal inte hanterar kontanter.

60 minuter per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde skälig levnadsnivå.

MEDICINLEVERANS **NY INSATS**

Medicinleverans är en insats som kan beviljas enskild som har omvårdnadsinsatser samt receptbelagda läkemedel då leverans hem inte kan tillgodose på annat sätt. Exempelvis genom närstående. Hemtjänsten har möjlighet att hämta receptbelagda läkemedel på närmaste utlämningsställe. Den enskilde hänvisas till att ordna med betalningsmöjlighet via konto eller faktura då personal inte hanterar kontanter.

Insatsen kan inte beviljas enskild som har läkemedelsövertag via hemsjukvården.

Insatsen innefattar inte delning av läkemedel.

Insatsen innefattar inte förnyelse av läkemedelsrecept, det ska enskild ombesörja själv. Insatsen innefattar inte leverans av apoteksvaror som ej är receptbelagda.

Insatsen sker i samband med omvårdnadsinsats och debiteras som serviceinsats. 20 minuter per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde skälig levnadsnivå. Insatsen kan kombineras med förenklade serviceinsatser.

TVÄTT/RENBÄDDNING

Hjälp med tvätt innebär tvätt av den enskildes kläder, sängkläder ~~linne~~ och handdukar samt strykning av kläder. Hjälpens omfattar även renbäddning, upphängning eller torktumling samt vikning av ren tvätt.

Om LOV-företag utför insatser är det LOV-företaget som gör bedömning om tvätten ska tvättas i den enskildes hem eller i LOV-företagets lokaler.

2 timmar varannan vecka bedöms tillförsäkra den enskilde skälig levnadsnivå.

~~0,5 timme varannan vecka i samband med städ varannan vecka eller i samband med annan insats om den enskilde inte har städhjälp bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.~~

~~Vid enbart tvättinsats görs en individuell bedömning av tiden.~~

STÖD MED SÄLLSKAPSDJUR

Den enskilde som innan insatser från hemtjänst ~~sedan tidigare~~ har ett sällskapsdjur samt pågående omvårdnadsinsatser från hemtjänst ~~för hjälp i övrigt~~ kan få stöd för skötsel av sällskapsdjuret. Insatsen beviljas av speciella skäl om behovet inte kan tillgodoses på annat vis, exempelvis genom nätverket eller volontär. Stödet kan innefatta hjälp i den vardagliga skötseln av sällskapsdjuret i form av kortare rastande promenader ~~(likställs ej med motion av sällskapsdjur)~~, stöd i utfodring ~~(avser ej tillagning av mat)~~ samt rengöring av exempelvis kattlåda. Den enskilde ska vara hemma i bostaden när insatsen genomförs och i möjligaste utsträckning vara delaktig i skötseln av sitt sällskapsdjur. Tillfällig omsorg om sällskapsdjur för matning och rastning kan utföras under kortare period om enskild hastigt har behov av slutenvård.

Stödet innefattar inte kloklippning, pälsvård, promenader i motionssyfte, tillagning av mat eller veterinärbesök.

Upp till 30 minuter ~~0,5 timme~~ per dag bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Insatsen fördelas ~~om ca tio~~ 10 minuter tre gånger per dag. Insatsen gäller ett sällskapsdjur. Flertal sällskapsdjur bedöms inte vara en skälig levnadsnivå. Insatsen kan inte beviljas av ekonomiska skäl.

~~Insatsen. Om behovet inte kan tillgodoses på annat vis.~~ Husdjuret får ej uppvisa aggressivitetstecken.

INHÄMNTNING AV VED OCH VATTEN **NY INSATS**

Hjälp med att hämta in vatten beviljas i normalfallet en gång per dygn åt den som ~~inte~~ har vatten och avlopp. Finns vatten och avlopp bedöms behovet vara tillgodosett.

Hjälp med att bära in ved och tända i kamin beviljas i normalfallet en gång per dygn åt den som inte har något annat värmesystem än vedeldning. Finns annat värmesystem bedöms behovet vara tillgodosett. Enskild ska ombesörja tillgång till ved på fastigheten.

Beslut om insatsen fattas 6 månader med skäligt rådrum.

Med skäligt rådrum avses att den enskilde ska erbjudas tid för att se över nuvarande boende eller ordna med bostadsbyte. Beslut efter skäligt rådrum kan fattas av nämnd.

Då insatsen beviljas ska ved och vatten finnas i nära anslutning till bostaden.

3.7 OMVÅRDNADSINSATSER

Den personliga omvårdnaden ska tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov såsom intag av måltider, hjälp med hygien, förflyttning, social och fysisk aktivitet, insatser för att bryta isolering och för att den enskilde ska känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet.

TRYGG HEMGÅNG

Syftet med insatsen är att enskild tillsammans med personal på ett tryggt sätt ska kunna kartlägga hur vardagen ska fungera så optimalt sätt som möjligt efter hemgång från slutenvård. Professionerna ska se hur enskild förflyttar sig i sin hemmiljö samt utreda vilka åtgärder eller anpassningar som behöver göras i bostaden för att skapa bra förutsättningar för att fortsatt bo i ordinärt boende. Trygg hemgång innebär att personal från hemtjänsten möter upp den enskilde i hemmet i samband med hemgången. Hemtjänsten och den enskilde planerar tillsammans insatserna för att tillgodose den enskildes behov av omvårdnad och service. Insatserna anpassas kontinuerligt utifrån den enskildes behov.

Trygg hemgång kan beviljas enskild som:

- känner stor oro eller otrygghet i samband med hemgång från sjukhus
~~· känner stor oro eller otrygghet i samband med hemgång från korttidsplats.~~
- har omvårdnadsbehov som är svåra att bedöma i samband med hemgång från sjukhus ~~eller hemgång från korttidsplats.~~

För den enskilde som lämnar sjukhus och kan komma hem med hjälpmedel ska Trygg hemgång alltid föregå korttidsboende. ~~korttidsvistelse. Korttidsvistelse~~ Korttidsboende efter Trygg hemgång kan bli aktuell om en mycket omfattande hemtjänst efter några dagar i hemmet inte kan minskas. ~~En mycket omfattande hemtjänst innebär hemtjänst som går utöver vad som ryms inom bedömningsriktlinjerna.~~

Beslut om Trygg hemgång ska föregås av en utskrivningsplanering som görs under vistelse på sjukhus ~~eller under vistelse på korttidsplats~~. Det krävs för att möjliggöra en god planering för den enskilde. Planeringen sker i samverkan

med den enskilde, ev. anhörig/närstående samt ~~berörda följande~~ professioner ~~om de berörs, t. ex. ; hemtjänst, sjuksköterska och personal från rehabteamet. HTJ, SSK och Rehab.~~

I samband med På utskrivningsplaneringen bestäms datum för när SIP/uppföljningsmöte i hemmet ska ske. Datumet ska vara inom 14 dagar efter hemkomst och deltagare i SIP/uppföljningsmöte i hemmet är de professioner som är fortsatt berörda. Inför uppföljningsmötet skickar hemtjänsten rapport om vilka behov som föreligger till Biståndsenheten. Den enskilde ska vara delaktig i det som skrivs i rapporten. På SIP/uppföljningsmöte i hemmet görs en långsiktig planering ~~och nya beslut tas.~~

Beslut om Trygg hemgång gäller under 14 dagar ~~två veckor~~. Om behov av stöd fortsatt föreligger efter 14 dagar ~~två veckor~~ ska behoven tillgodoses med andra insatser. Uppföljning och omprövning av beslutet kan ske tidigare om behovet inte bedöms kvarstå.

TRYGGHETSLARM

Trygghetslarm syftar till att skapa trygghet för den enskilde och de anhöriga. Trygghetslarm innebär möjlighet att påkalla hjälp dygnet runt när oplanerade hjälpbehov uppstår. Insatsen kan även beviljas som stöd till anhörig som vårdar närstående. Om fler personer som bor i samma hushåll har behov av larm ska varje person ha ett enskilt beslut om larm. Trygghetslarm kan även beviljas enskild som är medboende på särskilt boende.

Kriterier för att bli beviljad trygghetslarm är upplevd oro och/eller förhöjd risk att falla. För den som bedöms äldre handläggs ansökan utan biståndsbedömning. Se information under förenklad biståndshandläggning. ~~fyllt 80-75 år finns möjlighet till förenklad biståndshandläggning vid ansökan om trygghetslarm.~~

~~Förenklad biståndshandläggning gäller inte vid ansökan om trygghetslarm på särskilt boende.~~

Vid ansökan om trygghetslarm erbjuds kontakt med Rehabteamet. Rehabteamet erbjuder hembesök för översyn av bostaden samt hjälpmedel.

TILLSYN och/eller trygghetsringning

Tillsyn beviljas om den enskilde känner otrygghet i sitt boende och blir trygg av kortare besök. Tillsyn kan också beviljas vid behov av enklare och kortare praktiskt stöd eller hjälp så som stöd med toalettbesök, slängas sopor, hämta post eller för att säkerställa att den enskilde har ätit.

~~Tillsynen kan erbjudas i form av besök eller trygghetsringning.~~

~~Trygghetsringning beviljas om den enskilde bedöms behöva extra påminnelser~~

~~av olika slag eller vid upplevelse av otrygghet.~~

15 minuter ~~0,25 timmar~~ per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Tillsyn kan ske regelbundet dagligen eller veckovis.

TRYGGHETSRINGNING NY INSATS

Trygghetsringning beviljas om den enskilde har behov av påminnelser, kortare samtal eller känner otrygghet i sitt boende. Insatsen sker genom att personal ringer den enskilde.

10 minuter per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Trygghetsringning kan ske regelbundet dagligen eller veckovis.

MORGONHJÄLP

Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga. Med morgonhjälp menas att den enskilde ska få stöd i att bli klar för dagen. Det kan innebära hjälp med personlig hygien, frukost, bäddning sängen och att se över bostaden. ~~och liknande.~~

30 minuter ~~0,5 timmar~~ per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Utförare kan göra bedömning om mindre eller mer tid krävs för insatsen.

~~Hur lång tid som beviljas för omvårdnad på morgonen beror på vilka/hur många moment den enskilde behöver hjälp med.~~

Mathållning MÅLTIDSSTÖD

Den som behöver stöd i att planera eller tillaga måltider kan beviljas måltidsstöd. Måltidsstöd kan ske för lunch och middag. ~~varm mat och som har svårt att ta sig till matsal/restaurang kan få hjälp med mathållning.~~ Stödet kan innehålla hela eller delar av momentet så som förberedelse av måltid, ~~Hjälp med mathållning kan innebära enklare,~~ enklare matlagning, dukning, servering, sällskap vid måltid, matning, avdukning och diskning. Måltidsstöd kan även vara delegerad sondmatning eller motivationsarbete för att främja lusten att äta.

Måltidsstöd ~~Hjälp med mathållning kan~~ också innefatta stöd i upphämtning av ~~matlåda eller inköp av~~ färdigmat under förutsättning att flera moment kring måltiden krävs. ~~hjälpbehov med mathållning föreligger.~~

I övrigt beaktas inköp av färdigmat ~~matlåda~~ som en serviceinsats – se insatserna förenklad serviceinsats eller hemleverans av matvaror.

Hjälp med frukost – se insatsen ~~under personlig omvårdnad~~ Morgonhjälp.

Hjälp med kvällsmål—se under personlig omvårdnad *Kvällshjälp*.

Hjälp med matning - kan beviljas om den enskilde har behov av detta.

45 minuter ~~0,75 timmar~~ per tillfälle för måltidsstöd huvudmål (duka fram, tillreda enklare måltid/egen mat, diskning av kärl/redskap) samt ytterligare 0,25 timmar om personen behöver stöd och hjälp vid måltiden bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

KVÄLLSHJÄLP

~~Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga.~~

Med kvällshjälp menas att den enskilde ska få stöd i att bli klar för natten. Det kan innebära hjälp med personlig hygien, lättare kvällsfika ~~mat~~ och att se över bostaden ~~och liknande~~.

30 minuter ~~0,5 timmar~~ per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Utförare kan göra bedömning om mindre eller mer tid krävs för insatsen.

~~Om insats beviljas två gånger per kväll är oftast det ena besöket kortare än 30 minuter.~~ Behov av insatser på kvällen efter kl. 22 utförs som insatsen nattinsats av utförare nattpatrullen. ~~0,5 timmar.~~ Hur lång tid som beviljas beror på vilka/hur många moment den enskilde behöver hjälp med.

NATTINSATSER

~~Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga.~~

Nattinsatser beviljas om den enskilde har behov av tillsyn, praktisk hjälp så som stöd med hygien eller vändning nattetid. ~~Dvs fysiska besök.~~ Vid behov av stöd med läggning efter kl. 22 utförs insatsen som nattinsats.

Nattinsatser beviljas med ett eller fler besök per natt. Behovet avgör och enskilds behov av nattvila tas i beaktning vid bedömning av antal tillfällen. Tid anges inte. Nattinsats kan kombineras med trygghetskamera.

~~Om den enskilde inte har behov av fysiskt besök kan insatsen verkställs med hjälp av trygghetskamera efter samtycke från den enskilde. Insatsen beviljas för att inte störa nattsömnerna hos den enskilde. Tillsynen sker genom kamera som inte spelar in eller har ljudupptagning. Endast auktoriserad personal på Trygghetscentralen genomför kameratillsynen.~~

TRYGGHETSKAMERA NY INSATS

Trygghetskamera är en insats där den enskilde har behov av tillsyn nattetid. Fördelen med insatsen är att den inte stör nattsömmen hos den enskilde. Om det vid kameratillsyn upplevs som att enskild har behov av insats sker ett fysiskt besök av personal.

Beviljas upp till 2 tillfällen/natt. Tillsynen sker genom kamera som inte spelar in eller har ljudupptagning. Endast extern auktoriserad personal genomför kameratillsynen.

DUSCH/HYGIENHJÄLP

Dusch kan innebära hela eller delar av momentet så som handräckning, tillsyn, av- och påklädning eller hygienhjälp i säng. Vid behov av duschhjälp kan behovsbedömningen ta stöd av rehabteamet inför beslut. Det innefattar hembesök samt genomgång av hjälpmedel.

~~Beslut om duschhjälp görs efter behovsbedömning av rehabteamet efter hembesök och genomgång av hjälpmedel.~~

30 minuter ~~0,5 timmar~~ per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Vid bedömning av antal tillfällen per vecka ska hänsyn tas till medicinska skäl. Generellt bedöms upp till 2 tillfällen per vecka tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

~~Duschhjälp i samband med annan hjälp morgon/kväll beviljas 15 minuter 0,25 timmar per tillfälle.~~

Aktivitet SOCIAL SAMVARO

Syftet med insatsen är att erbjuda möjlighet till social samvaro i eller utanför den enskildes hem för att motverka social isolering. Social samvaro sker ~~görs~~ tillsammans med den enskilde i bostaden eller i närområdet. Social samvaro ~~och~~ kan innebära ~~följande: Möjlighet till kortare promenad eller möjlighet till samtal och social kontakt i hemmet. Insatsen kan innebära~~ att dricka kaffe tillsammans, lösa korsord, högläsning eller utveckla det sociala nätverket. Social samvaro kan användas för att uträtta enklare ärenden eller innebära kortare utevistelse i anslutning till bostaden.

I normalfallet ska behovet tillgodoses via träffpunkter, föreningar eller dagverksamhet. Social samvaro kan beviljas den som utifrån funktionsnedsättning eller psykiska hinder har svårigheter att förflytta sig och vistas utomhus samt i övrigt uppfyller kriterierna för insatsen. Insatsen syftar till att undvika social isolering och till att bevara hälsa.

Insatsen kan komplettera social kontakt när inga eller få egna sociala kontakter finns. I bedömning av insatser för social kontakt ska den enskildes kontaktnät alltid vägas in. Den som bor tillsammans med annan person eller har god kontakt med anhöriga, närstående eller vänner bör i normalfallet få sitt behov av social kontakt tillgodosett.

Förutsättning för att bevilja insatsen:

- ~~Avsaknad av nätverk, risk för isolering behov av stimulans.~~
- ~~Ohälsa eller funktionshinder som omöjliggör för den enskilde att ta sig ut på egen hand.~~

Träning som ordinerar av rehabteamet ingår inte i **social samvaro aktivitet**.
Aktiveringen

Insatsen **social samvaro aktivering** beviljas upp till **1 två timmar** per vecka ~~och vid max ett tillfälle per vecka.~~ Det är ej möjligt att spara ~~ihop~~ tid för att nyttja annan vecka. ~~flera timmar vid ett senare tillfälle.~~

LEDSAGNING

~~Ledsagning kan beviljas för fritids- och kulturaktiviteter, stöd i att uträtta ett ärende eller besöka en träffpunkt. Ledsagning kan även beviljas när närstående ej kan följa med till läkare/tandläkare etc. Ledsagning innebär stöd vid förflyttning mellan platser vid hälsobesök och samhällsbesök.~~

~~Ledsagning kan beviljas enskild som har nedsatt förflyttningsförmåga samt behov av omvårdnad under tiden för ledsagning. Ledsagning kan beviljas när behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Andra alternativ ska vara utreda och prövas så som närstående, färdtjänst, sjukresa eller kollektivtrafik. Ledsagning kan inte beviljas i trygghetsskapande syfte. Behövs biltransport ska den enskilde bekosta sjukresa, färdtjänst eller kollektivtrafik själv.~~

~~Till hälsobesök räknas: sjukhus, vårdcentral, tandläkare, rehabiliteringspersonal och fotvård.~~

~~Till samhällsbesök räknas: frisör, bank, kläd- eller skoaffär, postombud, restaurang i närområdet till bostaden och myndigheter.~~

Ledsagning delas i nivåer:

~~Nivå 1 – upp till 4 timmar per månad. Exempelvis enstaka vårdbesök.~~

~~Nivå 2 – upp till 6 timmar per månad. Exempelvis regelbundna vårdbesök vid sjukdom.~~

~~När den enskilde vistas på vårdinrättningen är det vårdinrättningens personal som har det primära ansvaret att hjälpa den enskilde med exempelvis toabesök eller att orientera sig på vårdinrättningen.~~

~~Om den enskilde med demensdiagnos eller psykiska funktionshinder kan visa att behovet av ledsagning inte kan tillgodoses på ovanstående sätt, kan enskilde beviljas ledsagning i samband med vårdbesök.~~

~~Insatsen beviljas i tid, individuell bedömning i timmar upp till ~~sex~~ 6 timmar. Vid behov av mer tid fattas beslut av nämnd.~~

~~Den enskilde ska meddela hemtjänsten minst en vecka innan tillfället om möjligt. Hemtjänst tillfrågar den enskilde om närstående kan följa med vid~~

ledsagningen. Bokning av ledsagning kan endast ske då närstående ej kan närvara.

Oregelbunden ledsagning

Oregelbunden ledsagning innebär hjälp eller stöd med att ta sig till och från olika hälso- och samhällsinrättningar samt hjälp under den pågående aktiviteten. Oregelbunden ledsagning beviljas vid hälsobesök och eller samhällsbesök. Till hälsobesök hör besök hos läkare, sjuksköterska, tandläkare, arbetsterapeut, sjukgymnast, fotvård och apotek. Till samhällsbesök hör besök hos frisör, bank, systembolaget, kläd eller skoaffär, religiösa tillställningar, begravningar postombud och olika myndigheter. Oregelbunden ledsagning beviljas i normalfallet inte för nöjesbesök såsom besök på bio, teater, idrottsevenemang etc. Då de flesta hälso- och samhällsbesök är svåra att planera och då behovet av dem kan variera över tid, är oregelbunden ledsagning ett beslut utan någon specificerad tid. Den enskilde ska meddela hemtjänsten med minst en veckas framförhållning om möjligt. Transport ingår ej. Det anordnas av den enskilde. Hemtjänstgruppen kan vid behov vara behjälpliga med att beställa färdtjänst eller sjukresor.

Regelbunden ledsagning

Regelbunden ledsagning innebär att den enskilde beviljas hjälp eller stöd med att ta sig till och från en aktivitet, men innebär i normalfallet ingen hjälp under den pågående aktiviteten. Det som skiljer den regelbundna ledsagningen från den oregelbundna ledsagningen, är att den utförs med ett bestämt tidsintervall, till exempel en eller två på förväg bestämda dagar i veckan. I de fall det framgår att den enskilde är i behov av regelbunden ledsagning till och från hälsobesök under en begränsad period på max 4 veckor beviljas istället insatsen oregelbunden ledsagning. Den typen av ledsagning beviljas för att den enskilde regelbundet ska kunna besöka exempel en dagcentral, kurs eller till och från restaurang eller matställe i närområdet av bostaden.

HJÄLP MED EGENVÅRD

Egenvård är hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en enskild själv kan utföra eller utföra med hjälp av någon annan. Vilka åtgärder som kan bedömas som egenvård går inte att ange generellt. Om den enskilde behöver hjälp med egenvården kan en ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen göras och i samband med detta lämnas ett egenvårdsintyg. Med intyget ska den dokumenterade planeringen bifogas. **Intyg ska innehålla syfte med insatsen, omfattning och längd för insats.**

Omfattningen anges i tillfällen per dag i enlighet med egenvårdsintyget. Tid anges ej.

3.8 DAGVERKSAMHET

Dagverksamhet beviljas i regel personer som bor i ordinärt boende.

Dagverksamhet kan också beviljas personer som är under 67 år och som bor i annan boendeform.

Dagverksamheten innebär att få vistas i en förståelsefull och trygg miljö där den enskilde får tid och förståelse för att utföra de funktionsuppehållande aktiviteter som han/hon behärskar. Den enskilde ska genom dagverksamheten få delta i social samvaro. Målet för verksamheten är att stärka den enskildes livskvalitet och självförtroende.

Syftet med dagverksamheten är:

- stimulans och social samvaro samt att bryta isolering
- funktionsbevarande aktiviteter
- avlastning och stöd för anhöriga
- möjliggöra kvarboende i det egna hemmet

Dagverksamhet finns både som biståndsbedömd insats och som öppen verksamhet. Verksamheten avgör vistelsetid på dagverksamheten utifrån den enskildes behov av insatsen.

Dagverksamhet är en insats med syfte att stödja den enskilde till aktivering, social samvaro, miljöombyte och att motverka socialisolering. Insatsen kan vara motiverande till aktivitet och komplettera ett begränsat socialt nätverk. Målet med insatsen är att stödja individen att leva ett självständigt liv och underlätta för den enskilde att bo kvar i sitt ordinära boende. Insatsen kan ge stöd i aktiviteter som bevarar funktioner så som balans och koordination. Insatsen kan nyttjas som avlastning för anhörig.

Dagverksamhet finns som biståndsbedömd insats med två inriktningar: somatisk och minnesnedsättning. För att beviljas dagverksamhet med inriktning minnesnedsättning krävs intyg på minnesnedsättningsdiagnos.

För att bevilja insatsen krävs behov av praktiskt stöd vid insatsen. I utredning ska framgå vilket behov av stöd enskild har under insatsen samt varför enskild inte kan besöka annan verksamhet.

Exempel: Stöd till följd av minnesnedsättning. Stöd vid förflyttning in- och ut från lokalen samt stöd vid förflyttning under vistelsen. Stöd vid toalettbesök. Stöd under vistelsen till följd av nedsatt syn eller nedsatt hörsel där hjälpmedel inte är tillräckliga.

För att beviljas insatsen krävs att enskild inte kan besöka annan verksamhet. I kommunen finns träffpunkter, verksamheter och föreningar som erbjuder möjlighet till aktivitet och social samvaro. De är inte biståndsbedömda.

Insatsen kan beviljas upp till 5 dagar per vecka utifrån enskildes behov. Första beslut är 6 månader.

Dagverksamhet kan beviljas enskild som är under 67 år och som bor i annan boendeform så som särskilt boende.

3.9 KORTTIDSVISTELSE KORTTIDSBOENDE

KORTTIDSBOENDE

~~Korttidsvistelse~~ Korttidsboende innebär att den enskilde tillfälligt har omfattande omvårdnadsbehov som inte kan tillgodoses i den ordinära bostaden. Målsättning med vistelse på korttidsboende är primärt att enskild ska kunna återgå till den ordinära bostaden. Det omfattande omvårdnadsbehovet ska vara under majoritet av dygnet samt att enskild ska vara i behov av något av följande:

- Mobilisering och rehabilitering som inte kan ske i den ordinära bostaden
- Bedömning av legitimerad personal krävs
- Avlastning för vårdande sammanboende anhörig
- Vård i livets slutskede

Under vistelsen på korttidsboende tillgodoses enskilds behov av omvårdnad och HSL-insatser. Enskild har eget rum med tillgång till toalett och dusch samt serveras måltider under vistelsen. Avgift för vistelsen debiteras per dag för omvårdnad samt måltider.

~~innebär en tillfällig vistelse, som innefattar omvårdnad, service, aktivering, funktionsbevarande insatser samt stimulans. Kriterier för att beviljas korttidsvistelse innebär omfattande hjälpbehov det vill säga att insatser via hemtjänsten inte är tillräckliga.~~

~~Korttidsvistelse~~ Korttidsboende vid utskrivning från sjukhus beviljas endast efter att insatsen Trygg hemgång har övervägts. För personer med stark oro eller med svårbedömda omvårdnadsbehov ska behoven tillgodoses genom insatser från hemtjänsten. Se rubrik "Trygg hemgång".

~~Korttidsvistelse~~ Korttidsboende kan ~~också~~ beviljas som en tillfällig lösning i avvaktan på att en omfattande bostadsanpassning genomförs ~~då det bedöms att~~ enskild inte kunna återgå till den ordinära bostaden i väntan.

~~Korttidsvistelse~~ Korttidsboende beviljas maximalt i två veckor. Undantag kan göras, efter underlag från legitimerad personal gällande ett långvarigt behov hos den enskilde, då ~~korttidsvistelse~~ korttidsboende kan beviljas i maximalt 8 veckor.

~~Eventuell förlängning ska bedömas som nödvändig och uppföljning ska göras innan beslutet går ut.~~ Uppföljning och omprövning av beslutet kan ske tidigare om behovet inte bedöms kvarstå.

Om en person som är beviljad ~~korttidsvistelse~~ korttidsboende blir inskriven inom hälso- och sjukvården eller av annat skäl lämnar korttidsboendet, upphör biståndsbeslutet ~~på korttidsvistelse~~ att gälla efter 48 timmar. En ny behovsbedömning görs i samband med ~~planering påbörjas~~ när den enskilde blir

medicinskt färdigbehandlad.

Korttidsboende beviljas inte för omständigheter som inte beror på den enskildes omvårdnadsbehov. Exempelvis vid stambyte av det ordinära boendet eller för att den enskilde saknar bostad.

~~Korttidsvistelse~~ KORTTIDSBOENDE I VÄNTAN PÅ PERMANENT PLATS I SÄRSKILT BOENDE

Personer som beviljats plats i särskilt boende och inte kan vänta i det egna hemmet, beviljas ~~korttidsvistelse~~ korttidsboende ~~tills plats kan erbjudas~~. Beslutet om ~~korttidsvistelse~~ korttidsboende i väntan på erbjudande om plats i särskilt boende avslutas om personen tackar nej till erbjuden plats i särskilt boende. Den enskilde ska informeras om det i samband med beviljandet av korttidsboende ~~korttidsvistelsen~~. Beslutet fattas med en omfattning av 6 månader och avslutas när plats på särskilt boende finns tillgänglig. Enskild betalar vårdavgift likt vistelse på särskilt boende. Biståndsbeslut upphör inte att gälla om enskild blir inskriven inom hälso- och sjukvården. Placering pausas efter 48 timmar och enskild kan komma att bli placerad i annat rum eller boende efter meddelande om medicinskt färdigbehandlad.

KORTTIDSBOENDE SOM SKYDDSÅTGÄRD

Om enskild är utsatt för våld samt har ett omfattande omvårdnadsbehov kan korttidsboende beviljas vid behov av akut skydd. Det innebär att våldsutsatt eller våldsutövare kan beviljas insatsen. Det är behovet av omvårdnad som avgör vem som beviljas insatsen. Vuxenheten har ansvar för att utreda våld och erbjuda insatser kring våld. Biståndsenheten samverkar för att utreda och erbjuda insatser för omvårdnad. I första hand ska andra insatser användas, så som jourlägenhet med hemtjänstinsatser. Vid omfattande omvårdnadsbehov och akut skyddsbehov kan korttidsboende erbjudas. Vuxenheten ansvarar för att göra skyddsplanering vid placering på korttidsboende samt uppföljning av behov av skydd.

Insatsen avslutas när Vuxenheten har utrett skyddsbehov samt erbjudit andra insatser. Korttidsboende som skyddsåtgärd kan beviljas maximalt 8 veckor.

Observera att beslut om korttidsboende som skyddsåtgärd inte ska skickas hem om det är den våldsutsatta som fått beslut. Beslut lämnas direkt till enskild på korttidsboende.

3.4 BOENDESTÖD (BLIR EN EGEN RIKTLINJE)

Boendestöd riktar sig till den som har en varaktig psykisk funktionsnedsättning och där det finns behov av att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Målgrupp

Målgruppen för insatsen boendestöd definieras enligt nedan:

- personer med omfattande och varaktig psykisk funktionsnedsättning, exempelvis psykossjukdom, personlighetsstörningar och allvarigare affektiva syndrom

• europeisk psykiatrisk funktionsnedsättning

• intellektuell funktionsnedsättning

Målgruppsstillhörighet skall styrkas med skriftligt underlag.

Boendestödets avgränsning gentemot hemtjänst

Personer som har behov av stödjande och motiverande insatser efter exempelvis stroke, tumörsjukdom, olycksfall eller andra tillstånd med kognitiv svikt, tillhör inte målgruppen för boendestöd. De ska få behovet tillgodosett genom hemtjänst.

Inte heller personer som har ett pågående missbruk som förorsakar hjälpbehoven tillhör målgruppen för boendestöd.

Syftet med boendestöd är att stödja, upprätthålla och utveckla den enskildes förmåga att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt samt att kunna delta i samhället. Insatsen boendestöd bygger således på att den enskilde till stor del är motiverad och delaktig i de moment som utförs inom ramen för insatsen. Hemtjänsten utgör ett praktiskt stöd för den som inte uppnår en skälig levnadsnivå av andra orsaker. De orsakerna är ofta av fysisk eller praktisk karaktär. Det är behovet hos den enskilde som avgör vilken insats som beviljas.

Boendestödets innehåll

Boendestödet anpassas till den enskildes behov av och möjligheter att utveckla ett normalt vardagsliv. Målet för boendestödets insatser till målgruppen är att de ska ge den enskilde ett kvalificerat stöd för att minimera och kompensera effekten av funktionsnedsättningen, tills den enskilde kan fungera mer självständig. Boendestödet bedöms utifrån den enskildes sammantagna livssituation. Boendestödet kännetecknas av sociala och motiverande, pedagogiska, utåtriktade och återhämtande aktiviteter där den enskilde är delaktig i stödets alla processer.

Boendestödet kan exempelvis innehålla:

- vägledning/stöd i syfte att öka den enskildes utveckling till personlig autonomi, oberoende och integritet
- stöd med att skapa struktur som underlättar för den enskilde i vardagen och som leder till ökad självständighet och en bättre fungerande tillvaro
- kompenserande insatser för enskild person med intellektuell begåvningsnedsättning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där syftet med boendestöd är kompenserande snarare än återhämtande
- stöd i hemmet med att genomföra praktiska uppgifter
- vägledning/stöd i att behålla och skapa nätverk och motverka isolering

~~— vägledning/stöd för att kunna bygga upp och få en fungerande social tillvaro och öka den enskildes möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället~~

~~Insatsen kan beviljas för situationer i vardagen och närmiljön, samt för att stödja och motivera den enskilde att upprätthålla informella och formella kontakter. Exempelvis kontakter med myndigheter, vårdgivare, arbetsgivare samt informella sociala relationer. Det kan ske genom stöd att tillägna sig information, stöd att delta vid möten och aktiviteter för att främja delaktighet i samhällslivet.~~

~~Boendestöd kan även beviljas för stöd och motivation att organisera sig i socialt liv, genomföra fritidsaktiviteter, delta i föreningsliv samt exempelvis delta i aktiviteter på träffpunkt/sysselsättning.~~

~~Tillfälligt behov av omvårdnad och praktisk hjälp ska utföras av boendestödet vid försämring i måendet, utan att den enskilde ska behöva ansöka om hemtjänst. Vid varaktig förändring i behovet bör en ny behovsbedömning göras. Boendestödet kan kombineras med hemtjänstinsatser där behovet har varaktig karaktär av personlig omvårdnad eller service.~~

~~Bistånd för delegerade HSL insatser beviljas inte inom boendestöd.~~

~~Insatsen Boendestöd är avgiftsfri.~~

~~Upp till två besök per dag bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Utöver dessa två besök kan ytterligare tillfällen beviljas för exempelvis påminnelser via sms eller telefonsamtal. Ytterligare tillfällen kan beviljas vid tillfälliga behov av omvårdnad eller praktisk hjälp.~~

3.10 VÄXELVÅRD

~~Växelvård beviljas när den som är sjuk behöver omvårdnad och den anhörige behöver är en insats som kan nyttjas för att möjliggöra avlastning, vila och eller rekreation till anhörig som vårdar en enskild. Enskild ska ha omvårdnadsbehov. Växelvård innebär att enskild växelvis vistas på ett särskilt boende.~~

~~Normalt beviljas växelvård inledningsvis 1 vecka per månad. Om behovet är omfattande kan insatsen beviljas 2 veckor per månad. 1-2 veckor i korttidsboende omväxlande med hemmavistelse 1-2 veckor.~~

~~Växelvård som innebär att tidsperioden i korttidsboendet är längre än tidsperioden för hemmavistelse avslås ansökan med hänvisning till att behovet kan tillgodoses med särskilt boende. kan endast beviljas av särskilda skäl.~~

3.11 PALLIATIV VÅRD – I LIVETS SLUTSKEDE

~~Insatser för vård och omsorg ska även vid livets slutskede stödja till självständighet, trygghet och välmående. Vid palliativ omvårdnad i livets slutskede ska enskild ges möjlighet att påverka sin omvårdnad. Palliativ omvårdnad i livets slutskede kan i första hand ges i form av omfattande omvårdnadsinsatser i hemmet. Om den enskilde trots omfattande hemtjänst- och/eller hemsjukvårdsinsatser i hemmet inte upplever trygghet ska personen~~

snarast beviljas plats och har då företräde före andra sökande till korttidsboende. ~~korttidsplats.~~

3.12 MELLANBOENDE

Enligt 5 kap. 5 § socialtjänstlagen ska socialnämnden verka för att äldre människor får goda bostäder och ska därutöver ge dem som behöver det stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service. (...) Kommunen får även inrätta särskilda boendeformer för äldre människor som främst behöver stöd och hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service och som därutöver har behov av att bryta oönskad isolering. Biståndsbedömt mellanboende är en boendeform som kan beviljas ~~efter en individuell behovsbedömning och som tar vid när det inte längre fungerar att bo kvar i nuvarande bostad se kriterier nedan, men när ett boende med heldygnsvård inte heller är nödvändigt.~~ när det inte längre fungerar för den enskilde att bo kvar i sin nuvarande bostad och när ett boende med heldygnsvård inte är nödvändigt. Insatsen kan beviljas efter en individuell behovsbedömning. Se kriterier nedan.

På ett biståndsbedömt mellanboende ska det enligt lagstiftningen inte finnas ett hälso- och sjukvårdsansvar. Om den enskild som bor på mellanboende behöver hälso- och sjukvård och kan ta sig till vårdcentral, ges vården där. Om läkare eller annan legitimerad vårdpersonal bedömer att det behövs hemsjukvård eller hemrehabilitering ges vården på mellanboende.

Den enskilde som bor på mellanboende får service- och omsorgsinsatser i form av hemtjänst. Hemtjänsten utformas utifrån individuella behov. Separat ansökan om bistånd i form av hemtjänst görs till Biståndsenheten.

Om behov av insatser förändras och uppgår till heldygnsvård där kriterierna för särskilt boende uppfylls ska beslutet om mellanboende omprövas.

Kriterier nedan ska vara uppfyllda:

~~Enskild ska uppfylla flera av nedan kriterier:~~

~~- Enskild ska vara kognitivt adekvat.~~

- Enskild ska ha trygghetslarm samt kunna påkalla hjälp.
- Enskild ska ha ett behov av samt ha provat hemtjänstinsatser av omvårdnadskaraktär i nuvarande bostad.
- Behovet ska bedömas varaktigt.

Följande kriterier tas hänsyn till:

- Enskild som känner otrygghet i sin nuvarande bostad och därmed är i behov av ett tryggare boende ~~med närhet till gemenskap. Insatser i form av trygghetslarm och tillsynskapande åtgärder från hemtjänst i det egna hemmet ska ha provats i nuvarande bostad.~~

- Enskild som genom en olämplig utformad bostad förhindras självständighet i boendet och är i behov av en mer tillgänglig bostad. Bedömning om bostadsanpassning i nuvarande bostad ska ha genomförts. Andra boendelösningar så som annan lägenhet via öppna bostadsmarknaden ska ha undersökts.

Enskild upprättar hyreskontrakt med fastighetsenheten och betalar hyra samt avgifter för insatser i bostaden.

3.13 SÄRSKILT BOENDE

Särskilt boende är avsett för dem som i den dagliga livsföringen behöver trygghet och närhet till personal samt:

- har omfattande behov av service och omvårdnadsinsatser som inte är tillfälliga och dessa kan vara av såväl psykisk som fysisk art och/eller
- behöver tillsyn eller andra insatser under stor del av dygnet och/eller upplever en så stor otrygghet, ensamhet, osäkerhet eller oroskänsla i sitt ordinära boende att välbefinnandet hotas.
- att ovanstående behov inte kan tillgodoses med andra insatser

Hög ålder, otrygghet och social isolering hos den enskilde ska särskilt beaktas vid bedömning av behov av särskilt boende.

Den enskilde, som så önskar, ska kunna bo kvar i sin bostad till livets slut. I vissa fall kan det dock, för att den enskildes behov bättre ska kunna tillgodoses, bli aktuellt med nytt biståndsbeslut och flyttn~~ing~~ till annan boendeform.

Vid ansökan om särskilt boende genomförs ett hembesök tillsammans med rehabteamet. Syfte med hembesök är att se över nuvarande bostad, möjlighet till hjälpmedel samt eventuellt genomföra funktionsbedömningar. Hembesöket ger underlag kring behovet som ligger till grund för utredning och beslut. Hembesök undviks om det inte krävs för att kunna slutföra utredning och fatta beslut vid exempelvis omfattande hemtjänstinsatser eller kraftigt nedsatt kognitiv förmåga.

Enskild får erbjudande om lägenhet på särskilt boende. Om enskild tackar nej 2 gånger kontaktar boendesamordnare biståndsenheten. Biståndshandläggare tar kontakt med enskild för att följa upp behovet. Vid kontakten utredas om behovet kvarstår eller inte, alternativt om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Om behovet inte bedöms kvarstå avslutas beslut.

~~Om den enskilde tackar nej till erbjudet boende mer än en gång tar handläggaren kontakt med den enskilde för att ta reda på varför den enskilde tackat nej till erbjudet boende. Kontakten ska klarlägga om behovet kvarstår eller inte, alternativt om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Om behovet bedöms kvarstå erbjuds den enskilde boende när ledig lägenhet finns.~~

PRIORITERINGSORDNING FÖR SÄRSKILT BOENDE

I boendesamordnarens uppdrag ingår att erbjuda enskilda lägenhet på särskilt boende. Av det skälet beskrivs vilken prioriteringsordning som gäller för fördelning av lägenhet. Prioriteringsordningen gäller aldrig utan undantag och särskilda individuella skäl kan göra att avsteg från prioriteringsordningen behöver göras.

Prioriteringsordning

1. Verkställelse av beslut om sanktionsavgift från IVO
2. Enskild som befinner sig på korttidsboende
3. Enskild som väntar på intern flytt
4. Enskild som bedöms ha ett omfattande omvårdnadsbehov som inte kan tillgodoses i den ordinära bostaden. Utförare av hemtjänst ger stöd i bedömningen
5. Datum för beslut

3.13.1 PARBOENDE

I de fall två makar, sammanboende eller registrerade partners, har beslut om ~~är i behov av~~ särskilt boende har de enligt 2 kap. 2 § socialtjänstförordning (2001:937) rätt till plats på samma särskilda boende om de begär det. ~~ska med skälig levnadsnivå förstås att båda bereds plats på samma boende om de så önskar.~~ Samma särskilda boende innebär att personerna bor i samma lägenhet eller egna lägenheter på samma boende. Parboende förutsätter att båda har egna biståndsbeslut för särskilt boende.

3.13.2 MEDFLYTT TILL SÄRSKILT BOENDE (MEDBOENDE)

För den som har plats på särskilt boende ingår det i ~~en~~ skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make/maka/partner eller sambo. Rätten till medboende inträder när den ena behöver ett särskilt boende. Det är den biståndsberättigade som ansöker om att ha en medboende enligt 4 kap. 1 c § SoL

En förutsättning för att paret ska ha rätt att sammanbo i ett särskilt boende är att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten i paret redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varit sammanboende. En annan förutsättning är att båda parter vill fortsätta att bo tillsammans i ett särskilt boende. ~~Den som är medboende har inte rätt till hjälp och stöd på boendet utan biståndsbeslut. Om den medboende ansöker och bedöms ha behov av insatser beviljas den enskilde hemtjänstinsatser i särskilt boende som utförs av boendets personal.~~

~~Den medboende kan ansöka om hemtjänstinsatser i särskilt boende.~~

3.13.3 HEMTJÄNSTINSATSER I SÄRSKILT BOENDE

Hemtjänstinsatser i särskilt boende avser personer som flyttat med sin partner

till särskilt boende och ~~men som~~ själva saknar beslut om särskilt boende, så kallad ~~(medboende)~~.

Medboende har samma rätt till hemtjänstinsatser som personer i ordinärt boende. Omvårdnadsinsatser verkställs av personal på det särskilda boendet och serviceinsatser verkställs i första hand av LOV-företag. För den mottagare av hemtjänst som har stora omvårdnadsbehov eller kognitiv svikt kan beslut fattas av biståndshandläggare som innebär att personal på det särskilda boendet blir utförare för hela insatsen.

3.14 ANHÖRIGSTÖD

Enligt 5 kap. 10 § socialtjänstlagen ska ansvarig nämnd erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående med funktionshinder.

Närstående är enligt lagen den som vårdas. Anhörig är den som stödjer och vårdar den närstående. Utgångspunkten för biståndsbedömningen är den som vårdas och den anhöriges behov av avlastning i omvårdnadsarbetet. Det är den som vårdas som får beslut om insatsen.

Den som vårdar eller stödjer en svårt sjuk närstående i hemmet kan erbjudas olika typer av avlastningsstöd ~~(se 3.5.1–3.5.4)~~

AVLÖSARSERVICE I HEMMET

Avlösarservice kan ges dagtid, kvällar och helger efter önskemål och behov. Avlösarservice innebär att en anhörigstödjare kommer till bostaden ~~hem~~ och tar hand om den som vårdas ~~är sjuk~~ så att den anhörige får ~~egen tid~~ möjlighet till återhämtning och tid för egna intressen.

Insatsen avlösarservice är avgiftsfri.

Insatser beviljas i tid, individuell bedömning i timmar, upp till ~~16~~ 12 timmar per månad *. Tiden nyttjas och planeras i samråd med utförare.

Önskemål om tid för avlösning i hemmet ska göras minst 7 dagar innan. Det finns ingen garanti för att få den specifika tid som efterfrågas. Övriga bokningar i mån av tid.

* I kombination med andra anhörigstödjande insatser, exempelvis växelvård, räknas tid för insatsen bort. Bedömning görs utifrån den totala tiden i bostaden.

TILLFÄLLIG AVLÖSARSERVICE I HEMMET

Ibland finns behov av längre sammanhängande tid för avlösarservice i hemmet. Det kan exempelvis vara när närstående ska åka på jubileumsfest, bröllop eller begravning. Beslut om tillfällig avlösarservice i hemmet omfattas av förenklad biståndshandläggning och fattas enligt 4 kap 2a § socialtjänstlagen. Kriterier för

bevilja insatser är att en närstående vårdar en äldre anhörig samt ska närvara på jubileumsfest, bröllop eller begravning.

Insatsen beviljas enligt schablon 12 timmar och den faktiska tiden som nyttjas planeras tillsammans med utföraren.

Biståndsenheten meddelar anhörigstödjare direkt vid ansökan för att varsla om datum.

DAGVERKSAMHET SOM AVLASTNING

Dagverksamhet för den närstående kan bli aktuellt om den som är anhörig behöver bli avlastad och ändå vara hemma. **Dagverksamhet kan beviljas när närstående exempelvis ska besöka anhöriggrupp.**

KORTTIDSVISTELSE KORTTIDSBOENDE SOM AVLASTNING, ENSTAKA TILLFÄLLEN

När avlösning i hemmet och/eller dagvård inte är tillräckliga kan avlastning i form av **korttidsvistelse-korttidsboende** vid enstaka tillfällen vara aktuellt. Skäl till det kan exempelvis vara att den anhörige ska åka bort eller att den anhörige blir sjuk. **Insatsen beviljas upp till 14 dagar.**

3.15 KONTAKTPERSON

Avsikten med en kontaktperson är främst att tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras. Vid bedömning av rätten till kontaktperson beaktas den enskildes totala livssituation såsom familjeförhållanden, fritidssysselsättningar, sysselsättning och övriga insatser som beviljats av socialtjänsten.

Insatsen ska ses som ett icke professionellt stöd som ges av en människa med engagemang och intresse för andra människor. Insatsen kontaktperson är avsedd att underlätta för den som saknar ett socialt kontaktnät att få en relation med en kontaktperson. En viktig uppgift för kontaktpersonen kan vara att bryta den enskildes isolering genom samvaro och genom hjälp till fritidsverksamhet.

Kontaktpersonen kan också ge råd till eller vara förespråkare för den enskilde i olika situationer som inte är av så komplicerad natur att till exempel god man eller juridisk expertis bör anlitas.

Insatsen kontaktperson är avgiftsfri.

Upp till ett tillfälle per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Ett tillfälle avser cirka tre timmar.

Riktlinje för Bedömning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och funktionshindrade

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

